ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 177. TWO SECTIONS (SECTION 1) ЦЕНТІВ 20 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1975 No. 177. VOL. LXXXII.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ ПЕРЕВЕЛА ПЕРЕВІРКУ МАЙНА, ДІЛОВОДСТВА І ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СТАНУ УНС, ВІДБУЛА СПІЛЬНІ НАРАДИ З ЕКЗЕКУТИВНИМИ УРЯДОВЦЯМИ

Джерзі Ситі. — Обрана минулорічною конвенцією Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу в цьому тижні перевела передбачену статутом перевірку майна, діловодства та організаційного стану цієї великої організації і під кінець перевірки, в четвер 18 вересня, відбула спільні наради з затрудненими в головній канцелярії головними екзекутивними урядовцями та редактором, інформуючи їх про результат перевірки та прохаючи деяких додаткових вияснень. Перевірку переводили головні контролери: мгр Іван Геврик з Вінніпегу, мгр Іван Винник з Ню Йорку, проф. д-р Богдан Гнатюк з Филядельфії, новорукоположений на священика о. Іван Ващук з Детройту та д-р Іван Скальчук з Филядельфії. Спільні наради з екзекутивними урядовцями відкрив і ними проводив голова Контрольної Комісії мгр Іван Геврик, після чого поодинокі контролери інформували про вислід переведеної ними перевірки:

Головна Контрольна Комісія УНС. Сидять (зліва): д-р Іван Скальчук, о. Іван Ващук, мгр Іван Геврик, мгр Іван Винник та проф. д-р Богдан Гнатюк.

Мгр Іван Винник інформував про перевірку касового відділу і допоміжної Української Народної Корпорації віднови міста, яка з формальних міркувань була створена і є виключно власністю УНСоюзу та відає справами нової Української Будівлі УНСоюзу;

Проф. д-р Богдан Гнатюк з'ясував вислід переведеної ним перевірки оселі УНСоюзу „Союзівка";

Отець Іван Ващук перевів перевірку в-ва „Свобода" та поінформував про вислід тієї перевірки;

Д-р Іван Скальчук перевіряв Організаційний Відділ і Секретаріят та подав загальні ствердження і висновки перевірки;

Мгр Іван Геврик на закінчення поінформував про вислід переведеної ним перевірки Секретаріяту, загальної кореспонденції, спеціяльних рахунків.

Кожний з контролерів, інформуючи про вислід переведеної ними перевірки, подавав і відповідні рекомендації.

На запити контролерів давали додаткові вияснення приявні на цих спільних нарадах головний предсідник Йосип Лисогір, головний секретар Володимир Сохан, головний касир мгр Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш і редактор Антін Драган.

Головні контролери в кінцевих висновках переведеної перевірки ствердили в першу чергу стабільність стану та добрі і надійні тенденції дальшого розвитку фінансового стану і господарки Укр. Народного Союзу, майно якого постійно збільшується та до кінця цього року повинно б „заокруглитись" до сорок мільйонів долярів. Секретаріят працює найбільш справно, полагоджуючи своєчасно всі справи та документи. Організаційний стан відстає від намічених плянів, головно з уваги на неактивність майже одної третини Відділів та зменшений організаційний апарат. Має свої трудноші також в-во „Свобода". Союзівка виказує дальший прогрес.

Загальні ствердження Контрольної Комісії будуть своєчасно опубліковані в офіціяльному документі цієї Комісії.

Округа УНС Лігай Веллі вшанувала піонерів

Аллентавн, Па. (Н.И.) — В суботу, 7-го вересня 1975 р., відбувся тут бенкет Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Лігай Веллі для вшанування союзових піонерів.

Відкриваючи бенкет, голова Окружного Комітету головна радна Анна Гарас запросила о. протоієр. В. Чикалюка провести молитву, а відтак попросила приявних вставанням та однохвилинною мовчанкою вшанувати померших заслужених діячів Союзу. У короткому слові Гарас дала нарис постання Українського Народного Союзу, підчеркуючи заслуги піонерів - основоположників, які мусіли поборювати трудноші, щоб поставити підвалини під установу, яка стала українською заморською твердинею і нараховує сьогодні майже 90,000 членів та 40 мільйонів майна.

В дальшому голова округи представила урядовців Окружного Комітету і Відділів Округи та відчитала привіти, що надійшли від филядельфійської округи і округи Вілкс Бері. Пані Анна Сеган заінтонувала і всі відспівали многоліттєвіє піонерам, які мають 50 або більше років своєї невсипущої праці на ниві Батька - Союза.

Програу виповнили наші молоді танцюристи під проводом Володимира Мілінчика.

Після бенкету була забава з танцями, до якої приграваля оркестра „Золота Україна" під керівництвом п-і Люсі Гентіш. Під проводом п-і Гентіш виступили також наймолодші танцюристи з народними танцями, до яких долучилися і старші члени танцювальної групи, творячи так картину цілого ансаблю.

Пізніше прибули — головний організатор УНС Степан Гавриш і голова шамокінської округи Т. Бутрей.

Кінґ Коледж заповідає два українознавчі курси, плянує центр цих студій

Вілкс - Беррі, Па. — Кінґ'с коледж плянує включити два українознавчі курси у свою програму навчання, починаючи від лютого 1976 року, з наміром встановити центр українських студій в майбутньому, залежно від зацікавлення студентів, — заявив Джон Г. Фіксль, голова відділу вечірніх студій цієї школи, проголошуючи введення українських курсів.

Викладачем курсів буде проф. д-р Осип Кравченюк, який від років викладає мови в цьому коледжі. Обидва курси — один з історії української культури, другий з розговірної української мови — відбуватимуться раз в тиждень по дві години впродовж вісімох тижнів весняного семестру. Курси покищо не акредитовані, хоча акредитацію плянується на слідуючий академічний рік, якщо буде зацікавлення в студентів.

Курс історії української культури включатиме історію, літературу, географію, історію українського поселення в ЗСА та вклад українців в розвиток американської культури. Курс української мови концентруватиметься на щоденній розговірній мові і він намічений для українців другої і третьої ґенерації, батьки і прабатьки яких поселювались в цих околицях. Введення курсів, — заявив д-р Фіксль, — зумовлене рівнож „знанням і охотою проф. Кравченюка, одного з найбільш респектованих членів нашого професорського складу". По ближчі інформації слід звертатись до проф. Кравченюка на тел.: 824-9930, екс. 338, або 824-7907.

Василь Оріховський відвідає чотири Союзові Округи нюйоркського стейту

Джерзі Ситі. — З організаційного Відділу УНС інформують, що обласний організатор Василь Оріховський, почавши від середи 24 вересня, відбуде довшу організаційну поїздку, під час якої має в пляні відвідати секретарів і відділових урядовців чотирьох Округ УНСоюзу Нюйоркського стейту, а саме: Округи Трой, Сиракюзи — Ютику, Рочестер і Боффало. Він також буде учасником організаційних нарад, що відбудуться в Окрузі Трой в суботу, 27 вересня, в Окрузі Сиракюзи — Ютика в неділю, 28 вересня, де наради відбудуться в Овбурн і в Окрузі Рочестер в суботу 4 жовтня.

Василь Оріховський

Організаційні наради, які відбудуться на протязі вересня і жовтня ц.р. в союзових Округах Америки і Канади, повинні бути стимулом для зреалізування організаційного осінного пляну, завданням якого є придбати до кінця року 2.500 нових членів, що повинно покрити втрати і запевнити ріст УНС в членстві.

Побут Василя Оріховського, досвідченого і енергійного організатора, на терені згаданих Округ буде доміжним у виконанні цьогорічної організаційної квоти Окружних Комітетів.

Українська історія і культура в Геркімерському Коледжі

Геркімер Кавнті Комюніті Коледж дає курс української історії і культури. Геркімер знаходиться 15 миль на схід від Ютики, Н. И. Цей так званий „міні курс" відбуватиметься кожного четверга через чотири тижні, починаючи 25 вересня 1975 року, від сьомої до дев'ятої години вечора. У загальному огляді української історії і культури дискутуватиметься українське мистецтво, скульптуру, архітектуру, музику, літературу і сучасну Україну. Найновіша слухо-во-зорова метода буде застосована та зняті недавно в Україні прозірки будуть показувані. На інструктора курсу коледж запросив Ярослава Ликтея.

Підготовляють мистецьку виставку творчости молодих

Ню Йорк. — В неділю, 19 жовтня ц.р., заходом 64-го Відділу Союзу Українок Америки відбудеться тут в приміщенні Літератрно-Мистецького Клюбу — 149 2-га евеню, 9-та з черги виставка творчости молоді. Участь у виставці беруть українські діти у віці від 5-14 року життя, передаючи наперід оціночній комісії свої експонати, які включають рисунки, витинання з кольорового паперу, малюнки фарбами і кредками, різьбу, вироби з паперу і пластеліни, керамічні вироби, вишивки, тощо. Цією щорічною виставкою молодих, Управа 64-го Відділу СУА намагається заохотити українську молодь до мистецької праці, мистецьких студій і зацікавлення до українського мистецтва взагалі.

Експонати на виставку комісія прийматиме в суботу, 11-го жовтня від 12-6 години у приміщеннях виставки. Бажаючі одержати додаткові інформації повинні звертатись до пань: Дарія Костів — (212) 228-1244 і Броня Ковалів — (212) 777-4737. Виставка, яка розпічнеться о год. 1:30 по полудні, триватиме від 19-26-го жовтня включно.

„КОЗАКИ" НА КОНЯХ, ПАРАДНІ ВОЗИ, СОТНІ ЗОРГАНІЗОВАНОЇ МОЛОДІ ТА ТИСЯЧІ ГРОМАДЯН ЗАПОВІЛИ СВОЮ УЧАСТЬ У ВСЕНАРОДНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ ЦІЄЇ НЕДІЛІ

Ню Йорк. — З Об'єднаного Комітету Американсько-Українських Організацій — Відділу УККА Великого Ню Йорку інформують, що в запланованому поході Всенародної Української Маніфестації в цій світовій метрополії цієї неділі, 21-го вересня, заповіли свою участь відділ „козаків" на конях, цілий ряд парадних возів-флотів, включно з таким возом Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу, сотні зорганізованої молоді та тисячі громадян не тільки з метрополітального Ню Йорку, але й сусідніх Ню Джерзі, Коннектикат, Пенсильвенії та навіть деяких віддальних стейтів. Як уже інформовано, ця велика маніфестація, спонсорована Українським Крайовим Комітетом 200-річчя Американської Незалежности, і централею УККА, матиме крайовий характер та буде першим таким всенародним маніфестаційним виступом українців у 200-річчя ЗСА з подвійним салютом: Америці і Українській Жінці-героїні в теперішньому Міжнародному Році Жінки та в проголошений Президією СКВУ на 21-го вересня День Української Жінки. Подробиці: час, порядок і програма цієї великої Всенародної Маніфестації вже були проголошені в „Свободі" з 17-го вересня. Маніфестація почнеться походом о год. 2-ій після полудня, а збірка до походу буде найпізніше о год. 1:30 на 58-ій вулиці на схід від 5-ої евеню. Додатково інформують, що між згаданими раніше промовцями під час маніфестації буде Леді Малколм Доглес Гамілтон, президент Комітету для Об'єднання Америки, патріотичної організації, що має на меті організацію та скріплення Америки проти радикально - насильницьких сил. Леді Гамілтон говоритиме під час маніфестації на Площі Гаммершілда біля Об'єднаних Націй. У маніфестації також візьме участь д-р Роналд Лі Гудро, екзекутивний віцепрезидент міської Корпорації для відзначення 200-річчя Американської Незалежности, який вручить українцям на руки організаторів маніфестації спеціяльну нагороду - признання за святкування 200-річчя Американської Незалежности.

Леді Гамілтон

Жінці американського професора не дозволяють виїхати із СССР

Ню Йорк. — „Ню Йорк Таймс" з 18 вересня помістив лист - розповідь д-р Вудфорда МекКлілена, професора російської та східньоевропейської історії в Університеті Вірджінії, в якому Мек Клілен описує перешкоди, які совєтські власті ставлять його жінці, Ірині, яка хоче виїхати до ЗСА, щоб бути разом із її чоловіком.

Проф. МекКлілен пише, що коли він й Ірина, совєтська громадянка, хотіли побратися в Москві в квітні 1974-го року, то мусіли ждати цілий місяць, бо мати Ірини спершу нібито не хотіли дозволити на цей шлюб, хоч Ірина має 35-років. Проф. МекКлілен запізнав свою теперішню жінку, коли перебував в СССР на офіційному обміні професорами.

В травні 1974-го року МекКлілен і його жінка внесли прохання щодо візи для Ірини, щоб вона могла виїхати з її чоловіком у серпні того року. Але на початку серпня совєтське пашпортне бюро відмовило візу для Ірини, а казало їй прийти тиждень пізніше, щоб одержати пояснення чому віза не була надана. Коли вона прийшла тиждень пізніше, то полковник Фадєєв сказав, що її клопотання відкинено, але вона може внести нове прохання за рік. Він сказав Ірині, що совєтські закони дають йому право не інформувати її про причини відмови та додав, що не совєтські закони, а пашпортне бюро має останнє слово щодо надання віз і пашпортів.

Ще один тиждень пізніше Ірину МекКлілен покликали до пашпортного бюра, де два „анонімні мужчини" сказали що вона не може виїхати з СССР, бо знає „державні таємниці". Вона твердила, що не знає жадних „таємниць", бо була звичайною секретаркою в кількох совєтських установах і також працювала для „Інтуриста", але два „анонімні мужчини" сказали їй, що вона мусить підождати цілий рік, щоб „ясніше зрозуміти ситуацію". Професор МекКлілен був змушений залишити СССР в серпні 1974-го року без дружини.

Коли в листопаді минулого року він старався одержати візу, щоб відвідати СССР, то йому відмовлено. Совєтські власті також відмовили візу для Ірини, яка хотіла відвідати ЗСА.

В лютому 1975-го року Ірину МекКлілен раптом покликали до пашпортного бюра і сказали, що вона може вносити нову аплікацію на виїзд із СССР, разом з її дочкою з попереднього подружжя. На початку березня її поінформовано, що вона одержить візи за три тижні. Але коли вона в кінці березня хотіла одержати візи, то їй сказали, що її аплікація на виїзд відкинена, бо вона знає „державні таємниці". Знову Ірині сказали, щоб ще один рік „ясніше обдумала справу". Коли вона відповіла, що на підставі запевнення, що одержить візи вона покинула працю, то урядовець сказав, що „це ваша помилка". Ірина поінформувала урядовця і ще одного „анонімного мужчину", що до неї телефонують невідомі люди, які лають її, називають „американкою", а колишні приятельки цураються її дочки. „Анонімний мужчи-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Українка королевою Міжнародного Фестивалю в Детройті

Патриція Рогач (посередині) з нагородою на руках — лисячим футром, автографічною тасьмою і срібним трофеєм. На право — минулорічна королева етнічних фестивалів Валерія Дальська.

Детройд (Фр. Л.). — В п'ятницю, 1 вересня ц. р., на Міжнародному фестивалі в Детройті, в якому брало участь 15 національних груп з їхніми королевами, королевою етнічних фестивалів обрано королеву українського фестивалю Патрицію Рогач, абсольвентку Мічиґенського Стейтового Університету.

На цьогорічному п'ятому українському фестивалі в Детройті вирізнявся великий кіоск з написом на його зовнішній стіні: „Юкрейнієн Нешинел Вумен'с Ліґ оф Амеріка", а побіч нього великий на голубому тлі золотий тризуб. Це був мистецький кіоск з різними експонатами під проводом і наглядом мисткині Ярослави Сени. Була в ньому ноша з Трипілля, Полтавщини, Київщини, Бойківщини і Ворщева, кераміка, колекція українських писанок, альбоми з такими ж писанками (на продаж), весільне приладдя, жіночі жупани, українські платівки, евангелія і хрест, портрети маестра Едварда Козака і фільмового артиста Івана Годяка, велика світлина Української Капелі Вандуристів ім. Тараса Шевченка, збірка поштових значків і т. п. Цей кіоск був центром зацікавлення багатьох відвідувачів.

ПЕРЕДМАНІФЕСТАЦІЙНА ЗУСТРІЧ В ОН

Ню Йорк, Н. И. — Перед великою Українською Всенародною Маніфестацією в Ню Йорку цієї неділі Андрій Семотюк, екзекутивний директор бюра людських прав СКВУ, і Олена Процюк, референт зв'язків при Управі СФУЖО, мали зустрінутись в п'ятницю, 19 вересня, з Ільґаном Лютемом, головним зв'язковим урядовцем Комісії людських справ при Об'єднаних Націях. Темою розмов мало бути порушування людських прав совєтським урядом, безперервні знущання над українськими політв'язнями та можливості інтервенції комісії людських прав при ОН в справі Валентина Мороза, Леоніда Плюща та інших політв'язнів, особливо жінок.

Як відомо, осідком комісії людських прав є Женева, Швайцарія. І. Лютем є найвище поставленим урядовцем цієї комісії про ОН в Ню Йорку.

Совєтські жнива далі проходять пиняво

Москва. Пресове агенство „Ройтерса" інформує, що совєтські жнива далі проходять пиняво, бо досі зібрано тільки 80 відсотків урожаю. Покликаючись на статистику, подану в урядовій газеті „Ізвестія", Ройтер повідомляє, що до минулого понеділка зібрано зерно із 246.5 мільйонів акрів, тобто на 17 мільйонів акрів менше ніж в той самий час минулого року. Хоча совєтські засоби масової інформації не подають причин такого стану, західні кореспонденти твердять, що збиранню зерна тепер перешкоджають дощі, які навістили ті частини СССР, які раніше терпіли від посухи. Американські спеціялісти передбачують, що цьогорічні совєтські жнива будуть на 40 мільйонів тонн менші ніж передбачувалося. Москва сподівалася, що цьогорічний урожай становитиме 215.7 мільйонів тонн зерна.

Богдан Ганущак, міністер освіти Манітоби на відвідинах в Україні

Київ. — Совєтська преса інформує, що 27-го серпня ц.р президент т.зв. Товариства культурних зв'язків з закордоном, письменник Юрій Смолич і голова правління того Товариства О. Підсуха прийняли міністра освіти канадської провінції Манітоба, Богдана Ганущака, який на запрошення міністра освіти УССР О. Маринича перебуває разом із сім'єю на Україні. Богдан Ганущак прибув на Україну, — пише газета, — „для ознайомлення з системою навчання і виховання молоді. За час свого перебування в республіці він відвідає цілий ряд шкіл і виховних закладів, зустрінеться з працівниками освіти України". В Товаристві „Україна" між Б. Ганущаком і совєтськими офіційними особами відбувся „в дружній і невимушеній атмосфері" обмін думками з питань „подальшого розвитку культурних зв'язків між провінцією Манітоба і Товариством „Україна".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $8.50. Для членів УНСоюзу $5 в міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Свобода".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Подивугідний КУК

Комітет Українців Канади, наш славнозвісний КУК, не від сьогодні має репутацію не тільки найбільш авторитетної та активної, але й впливової установи громадян українського роду у своїй країні. Останні повідомлення про зустріч і конференцію Екзекутиви КУК з прем'єр-міністром Канади П'єром Трудо потверджують і підкреслюють цю репутацію, за що КУК під кожним оглядом і в кожному відношенні заслужив собі на подив і гратуляції.

Значення і вплив КУК у суспільно - громадських і державних справах тієї країни — як кажуть — не впав з неба, ніхто КУК-ові його не подарував. Даром бо ніщо в житті не приходить. Стаж впливового фактора в країні, її справжнього співгосподаря, здобув собі КУК своєю активністю, своїм постійним зацікавленням та своєю всебічною участю в суспільно - громадських і політично - державних справах. І в цьому велика заслуга як самого КУК, так і всіх його складових організацій та всіх українців Канади, які найбільше і найкраще з усіх інших українських поселень у світі вміли і потрапили „встати та бути порахованими". Це правда, що репрезентовані КУК-ом українці в Канаді мають найбільше відсоткове відношення до цілости населення. Проте, в цьому головне, що їхнє число не тільки не є мертвим, але навпаки, найбільш живим і в багатьох випадках — досить голосним. Тому й їхні впливи та значення в країні не є ані ласкою, ані подарунком, але логічним наслідком постійної і плянової активности та мудрого проводу.

За це й належиться КУК-ові та репрезентованим ним українцям Канади пошана і подив усіх українців у світі. Можна мати певність, що власне з такими почуваннями та ще і вдячністю прийме вістку про зустріч Екзекутиви КУК з прем'єр - міністром Трудо і наш нарід в Україні.

Найжорстокіший порушник

Минулого тижня Конгрес Об'єднаних Націй для запобігання злочинам і трактування в'язнів, який проходив у Женеві, схвалив проєкт декляpraції щодо заборони застосовування тортур над арештованими і в'язнями. Проєкт, який тепер буде розглянений Генеральною Асамблеєю ОН, містить таку дефініцію тортур: „Акт, який спричинює жорстокий біль або терпіння, не зважаючи на те чи вони фізичні чи душевні, і які зумисно завдані даній особі публічним урядовцем, або на його доручення, з метою одержати від нього (арештованого), або від третьої особи інформації або признання до вини, чи застосовані, щоб покарати його за поповнений ним вчинок, або за те, що підозрівають, що він його поповнив, або з метою залякати його чи інших осіб".

Хоча заборона тортур відноситься до всіх членів Об'єднаних Націй, то, прочитавши цю дефініцію, можна подумати, що автори проєкту декляpації мали на думці Совєтський Союз. Адже КҐБ і керівництва совєтських концентраційних таборів, в'язниць і закладів для умовохворих застосовують всі згадані методи тортур над українськими та всіми іншими політичними в'язнями в СССР. Взяти б за приклад Леоніда Плюща, многонадійного молодого математика, якого запроторено до закладу для умовохворих і якого стараються знищити „ліками", або принаймні змусити відректися від його поглядів. Леонід Плющ переносить ці „жорстокі болі та страждання, фізичні та душевні", які проєкт декляpації Об'єднаних Націй хоче заборонити. Знущання душевні переносить також його жінка та сини, які знають, що Леонід Плющ умово зовсім здоровий, а совєтські власті тільки карають його за обстоювання людських прав, ґарантованих самою совєтською „конституцією".

Пригадати б також заяву Вячеслава Чорновола, поміщену в листі до совєтського верховоди Подгорного, що львівські каґебісти 11 лютого ц. р. піддавали його фізичним катуванням, як його, „обезсиленого голодівкою і хворобою закували, а потім більше як три години тримали голого й босого на морозі".

До жорстоких фізичних і душевних тортур, практикованих совєтськими властями, треба також зарахувати затроювання їжі політичних в'язнів, відмову дати належну медичну опіку тяжко хворим Валентинові Морозові, Степанії Шабатурі, Ірині Стасів - Калинець, Ніні Строкатій та іншим в'язням, заборону українським політв'язням говорити рідною мовою з членами їхніх родин, або заборону членам родини взагалі відвідувати в'язнів, засуджування інакомислячих на довгі терміни ув'язнення і заслання тощо. Провідники КҐБ і керівники совєтських концтаборів, в'язниць і закладів для умовохворих вживають таких рафінованих тортур, про яких авторам проєкту декляpації Об'єднаних Націй може навіть і не снилося.

Треба сподіватися, що Генеральна Асамблея ОН схвалить проєкт декляpації щодо заборони застосовування тортур і тоді треба робити все можливе, щоб між порушниками цієї декляpації був названий найбільший і найжорстокіший з них — рабовласницький Совєтський Союз.

В Москві будуватимуть світовий торговельний центр

Торонто. — Часопис „Ди Торонто Стар" інформує, що 1-го вересня ц. р. відбулася в Москві церемонія заложення наріжного каменя під будову великого світового торговельного центру, який буде збудований над берегом ріки Москва на 15 акровій площі у недалекому віддаленні від Кремля. В церемонії взяли участь офіційні особи Совєтського Союзу і ЗСА. Американську делеґацію очолював амбасадор ЗСА у Москві Волтер Стассел.

Комплекс цього велетенського центру складатиметься з бюрової вежі на 16 поверхів, двох готелів на 1,225 кімнат, конґресового центру, що включатиме залю засідань на 2,000 місць, критий ринок (шапінґ сентер), розвагову залю, купальні басейни, ґараж на 600 авт тощо. Кошти будови цього центру сподівано виноситимуть 18 мільйонів долярів. Будова має бути закінчена до кінця 1980 року. Промотором цього проєкту, пише згадана газета, був д-р Арманд Гаммер — мільйонер з Каліфорнії. В повідомленні не сказано хто фінансуватиме цю будівлю.

М. Мельник

ДО ПРОБЛЕМИ НАШОЇ ЄДНОСТИ

(2)

Україна для росіян є така важлива, що вони готові зробити все, щоб не допустити до втрати тієї країни. Вони присвячують українській проблемі найбільшу увагу і роблять все, щоб не допустити до ґальванізації ідеї самостійности серед української провідної верстви, а тим самим і серед цілого українського народу. Вони дослівно готові дати все тим українським культурним і політичним провідникам, які погоджуються на пропаґування органічної „єдности" імперії, приязні між українцями і росіянами і розв'язки усіх українських проблем у леґальний спосіб в рамках імперії. Для тієї національної політики вони не тільки мають величезні засоби, але їхні заходи, — ми усі це завважуємо, — є незвичайно успішні.

І тому об'єднання українських визвольних сил є таке необхідне. І я маю виразно на думці власне визвольні сили, бо я не знаю, в якій ділянці я міг би співпрацювати з людьми, які закликають українців бути щасливими з теперішнього стану речей на українських землях, і в тому самому часі називають українських самостійників „націоналістичними бандитами"; або з людьми, які закликають своїх земляків, щоб не займалися таким „божевіллям" як леґальна і нелеґальна визвольна боротьба та обмежились до писання леґальних і не надто гострих петицій і листів до совєтського уряду; чи врешті з людьми, для яких єдина розв'язка української проблеми — це федерація з Росією.

Брак єдности приносить нам величезні шкоди. Новочасний період є того клясичний приклад. У тому часі майже уся енерґія української громади пішла на внутрішню боротьбу. З'їзди і збори членів українських визвольних організацій у переважній мірі займались стратеґічними плянами боротьби проти другого політичного табору. Чи це не так?

Кожна визвольна боротьба сперта виключно на добровільній охоті людей жертвувати часом, грішми, особистою свободою, а то й життям. Що більше таких людей, то краще. Щоб таких людей було багато, треба духового піднесення і віри в успіх. Боротьба між собою людей, які змагають тими самими способами до тієї самої мети, приносить тільки розчарування, знеохоту і деморалізацію.

Брак єдности є найкращою нагодою для російського уряду для розкладової праці в таборі визвольних сил. Знаємо з історії, що для кожної успішної імперії того роду праця була найважливішим засобом для того, щоб мати спокій в колоніях. Нам не варто того факту недоцінювати, зокрема відносно росіян, бо вони в тій ділянці мають більше досвіду ніж будь - яка інша імперія.

Врешті брак єдности може скінчитися нездібністю поодиноких визвольних груп дістати моральну і матеріяльну допомогу від інших народів. Це дуже гарно говорити про власні сили, та останніми десятиліттями майже усі нові держави створились за допомогою дипломатичних заходів, грошей і зброї від інших держав. Сьогодні немає у нас політично - визвольної групи, яка була б така сильна, що могла б себе задеклярувати єдиним репрезентантом української визвольної боротьби. Навіть, коли частина українців в такі деклярації повірить, ледве чи багато не-українців (чужинців) візьме такі деклярації серйозно під увагу.

В який же спосіб досягти тієї єдности? Очевидно, найосновнішою передумовою єдности є бажання єднатись серед людей активних у політичних групах. Чи вони дійсно хочуть єднатися, чи тільки говорять про єдність, щоб заспокоїти публічну опінію або „бити" політичних противників. Чи люди ті будуть використовувати і найменшу перешкоду, щоб виправдовуватися перед загалом, що вони начебто хотіли єднатися, але не можуть, бо не від них залежить, чи може вони будуть іти на далекойдучі поступки, щоб того об'єднання досягти?

Наступною проблемою буде проблема форми, і ця проблема не є маловажна. Протягом довгих років багато людей були переконані, що об'єднання було б здійснене, коли б об'єдналися три, а принаймні два, відлами ОУН. Хоч це й була б позитивна річ, та таким чином ми цілковитого об'єднання не досягнемо. Нам треба завжди пам'ятати, що ми не держава і що в наших обставинах люди беруть участь у політичній акції добровільно і безкорисно. Один спосіб політичної акції може змобілізувати цілий народ, другий може скінчитися самопоборюванням малих безсильних отаманів. Наше об'єднання мусить дати можливості якнайбільшій кількості людей включитись у визвольну боротьбу. Об'єднання відламів ОУН такої можливости не дасть.

У бездержавних націях люди об'єднуються у політичних групах не тільки з огляду на спільні погляди на майбутню політичну й економічну структуру країни. Вони теж об'єднуються тому, що мають подібні погляди на цілі і методи визвольної боротьби. І тут ми маємо дві можливості. Одна можливість, це можливість однієї організації на зразок ОУН, яка має розроблену програму визвольної боротьби і політично - економічного ладу в Україні. Друга можливість — це визвольна Рада. Така Рада не мала б наслідувати все, що роблять уряди державних націй, бо в нас держави немає. Така Рада була б створена чи відновлена для акції, а не для дебат, і тому спільність поглядів членів Ради на завдання і методи тієї акції є найбільш основною передумовою для правдивої єдности. Рада та дозволяла б на участь у ній людей з різними поглядами на майбутній соціяльно - політичний лад в Україні; і тут є основна різниця між нею і об'єднаною ОУН. Я певний, що тільки в цей спосіб можна змобілізувати найбільшу кількість людей до участи у визвольних змаганнях.

Одна суцільна організація буде завжди наражена на закиди диктатури. Може в Африці, Південній Америці чи деінде люди тією проблемою не дуже журяться, проте в нас є щораз більше людей, що того мають досить. Ті люди, без сумніву, не знайдуть собі місця в такій організації. Вони будуть творити конкуренційні групи, і ми будемо продовжувати витрачати значну частину нашої енерґії на самопоборювання. (Наприклад, одна організація ледве чи помістить у своїх рамках багато соціялістів разом з багатьма прихильниками приватної власности і економіки вільних ринків. А одних і других у нас є досить).

Ми маємо звичку рахувати, скільки людей було на тих зборах, а скільки на таких. Мовляв, дивіться, які ми сильні! Таке мірило сили є висловом чисто еміґрантського способу думання. Нам треба порівнювати нашу силу зі силою російського уряду. От, це порівняння повинно б бути для нас основним критерієм для наших політичних акцій. Під сучасну пору обставини для нашого об'єднання є досить пригожі. Люди з різними переконаннями уже досить довго співпрацюють у СКВУ, УККА, у професійних організаціях та в багатьох громадах. Проте, ніщо не заступить об'єднаного політичного центру, бо тільки такий центр міг би причинитися до духового підйому усіх українців, що є абсолютною передумовою успіху кожних визвольних зусиль. Створення чи відновлення політичної визвольної Ради є зв'язане зі значними змінами у способі діяння поодиноких груп, як теж, можливо, і з деякими персональними змінами. Але, зміна — це життя і прогрес, а її брак — це закостенілість і занепад. Нам варто серйозно про це подумати.

(Кінець)

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді і вільному світі нового свідомого члена!

ШЛЯХ ДО ЗАМИРЕННЯ

Мюнхен (П. Ф.). — Якщо американський Конґрес дасть свою згоду на участь американських техніків у контролі нового кордону між Єгиптом та Ізраїлем на Синайському півострові, то цим почнеться нова доба в сучасній історії Середнього Сходу. Три війни Ізраїля з його арабськими сусідами показали воюючим сторонам, як трудно здобути рішальну перемогу над противником. Адже ж за арабами стояла сила російської імперії, а Ізраїль мав допомогу американську. Ізраїль, а ще більше Єгипет і Сирія все більше ставали боржниками великодержав. На забезпечення ж убогого життя своєї людности уряди Єгипту й Сирії не мають засобів. Тим часом араби множаться: в Єгипті кожної хвилини родиться двоє дітей. Нині є в Єгипті коло 40 мільйонів населення; при кінці XX віку буде єгиптян більше як 80 мільйонів. Єгипетське хліборобство (хоч там можна збирати урожай тричі на рік) не може прогодувати людности країни. Тому доводиться купувати збіжжя з чужини. Москва сала купує пшеницю в Америці й Канаді, а єгиптянам постачає тільки зброю.

В цих обставинах провідники Єгипту на чолі з президентом Садатом вирішили шукати порозуміння з Ізраїлем. За часів Нассера уряд Єгипту вів пропаганду, мовляв, треба потопити людність Ізраїля в морі. 25 років існування Ізраїльської держави примусили Садата миритися з фактом, що Ізраїль є. Замирення з Ізраїлем дає урядові Єгипту надію на фінансову й технічну допомогу з Америки. Американці купують багато нафти в арабських країнах і вони зацікавлені в замиренні між арабами та ізраїльцями. Москва ніякого замирення на Близькому Сході не бажає бо не хоче втратити свого впливу в арабських країнах.

Два десятки років приязні Єгипту з Москвою показали єгиптянам небезпеку від такої дружби. Уже й раніше безоглядна політика Москви в Єгипті викликала у єгиптян злість і гнів на такого союзника. Три роки тому Садат вислав із своєї країни деяких совєтських спеців, як небажаних, бо вони поводилися в Єгипті як „вища раса". Також і технічна допомога з Москви не задовольняла потреб єгипетського господарства. Наприклад, гребля через ріку Ніл, збудована в Асвані для здобуття електричної енерґії, загородила доплив річного намулу на поля: тепер хлібороби мусять купувати погної, замість користь безплатного річного намулу. Не розраховували совєтські спеці, що Асванська гребля припинить наплив харчування для риб, головно сардинок, в устя Нілу. Наслідок: тисячі єгипетських рибалок опинилися без хліба.

Єгипетський уряд обвинувачує Москву, що відмовилась дати єгипетському війську модерну зброю. З того виходить, що Москва хоче, щоб між Ізраїлем та Єгиптом тривала війна без переваги єгипетського війська. Цієї залежности від Москви вирішив позбутися єгипетський уряд, і Садат прийняв як посередника в переговорах з Ізраїлем американського міністра Кіссінджера. Єгипетський уряд сподівається дістати з Америки фінансову й технічну допомогу без натиску й загроз, якими діяла в Єгипті Москва.

Зближення між Єгиптом та Ізраїлем Москва вважає за невигідне для своїх плянів, в які входить перш за все ширення московського впливу на Близькому Сході. Тому Москва веде пропаганду проти замирення єгиптян з Ізраїлем і постачає зброю арабським країнам, які критикують політику Садата: Лівія, Сирія, Ірак. Зокрема використовує Кремль для своїх цілий організації палестинських арабів, що ведуть напади на Ізраїль. Певна річ, цю болючу проблему мусять вирішити уряди арабських країн разом з Ізраїлем, коли прийде час для остаточного замирення на Близькому Сході. Здається, що дійде до створення держави палестинських арабів між Йорданією та Ізраїлем, бо цим способом частково задовольнилися б бажання палестинців мати „свою хату".

Ще чимало часу і багато енерґії доведеться вжити американській дипломатії, щоб на Близькому Сході запанував мир і добра воля між людьми. Однак, почин, зроблений між Єгиптом та Ізраїлем за посередництвом Вашингтону, неначе показує „світло для виходу з тунелю".

ФРАНЦІЯ ПРОДАЄ АТОМОВУ ТЕХНОЛОГІЮ ЗА НАФТУ

Париж. — Французький уряд погодився продати Іракові, Єгиптові, Іранові і Бразилії свої атомові реактори і перешколити потрібний персонал в заміну за доставу нафти. Ірак одержить від Франції також наймодерніше радарове устаткування. Це повідомлення викликало невдоволення урядів багатьох країн, головно тих, які підписали зобов'язання, що забороняє поширювати нуклеарну технологію.

АМАЛЬРИК ВИРІШИВ ВИЇХАТИ З МОСКВИ

Москва. — Російський дисидент, автор книжки „Чи проіснує СССР до 1984 року" Андрей Амальрик, якого після арешту КҐБ звільнило з домаганням на протязі трьох днів покинути Москву, вирішив, як інформує „Новое Русское Слово", залишити столицю і поселитися на її передмістях. Амальрик, після відбуття п'ятилітнього засуду, робив старання, щоб йому було дозволено жити разом з дружиною в Москві, але йому в цьому відмовлено.

З НАШИХ БУДНІВ

Ще один ювілей

Наближається історична річниця 200-річчя Американської Незалежности і з цієї нагоди варто, думаю, відзначити і свій особистий, дещо скромніший ювілейчик, бо тільки 20-річчя з дня присвоєння підписаному американського громадянства. Ця, в моєму житті теж історична подія сталася 11-го листопада 1954-го року, отже відзначаю її, так сказати б, заднім числом. А присягав я на вірність прибраній Батьківщині на спортовому стадіоні клюбу „Джаєнтс", який перекочував потім до Каліфорнії. Сам же стадіон був знесений і замінений в парк (чи в паркування).

Зрозуміло, що не мені одному зроблено такий гонір, тобто — не для мене одного винайнято цілий спортовий майдан: до присяги стало тоді чи не з 30 тисяч дипісського люду, різних рас, націй і віровизнань, з першої „шихти" новопоселенців, що прибули до цієї країни на підставі ДП-Акту президента Трумана. Заприсяження проходило з всякими церемоніями, при участі мейора міста Ню Йорку та різних міських, стейтових, а може й федеральних достойників. Свято розпочалося відспіванням американського гимну, у виконанні славної в той час солістки Метрополітальної опери, пані Лос Анджелес (маестро Т. Юськів-Терен може посвідчити, що така пані справді співала тоді в МЕТ).

Не знаю, чи до цього першого заприсяження стало багато українців, але пригадую одну українку, що стояла тоді коло мене і безуговку щебетала: що була молода акторка Театру-Студії Й. Гірняка й О. Добровольської, Марійка Руда, яка потім, — на жаль, — зникла з українського горизонту, ніби в воду канула. Пригадую, що ми вдвійку закінчили цілу церемонію — пиром: зафундували собі „горячих песиків" з муштардою і „кока - колу"... Та й ще пригадую, що мені, ніби вже, за паперами, американцеві, але духом ще европейцеві, не припав тоді до смаку виступ оперової співачки на спортовому стадіоні, серед тріскітні гучномовців і базарної клекітні багатотисячної юрби.

— А ти забудь про Европу і звикай до Америки, — повчала мене Марійка, „старша" за мене американка, що приїхала двома роками раніше, з „сирітським" транспортом. — Тут часто таке буває, що визначні артисти, співаки, продукуються на футбольних чи бейзбольних площах... Звичайно — за солені гонорари.

Тим-то дивно і сумно, коли після концерту Ренати Бабак у Карнеґі Голл музична рецензентка одного з нюйоркських щоденників „розгромила" нашу співачку за те, що вона співала перед тим на... академії 22-го Січня! Треба було їй, нашій землячці, співати під час матчу „Єнкіс" з „Метсами" — тоді все було б О-кей.

Ікер

НЕ ТІЛЬКИ СЛОВОМ, АЛЕ Й ДІЛОМ...

Промова Владики Митрополита Мстислава на бенкеті з нагоди 25-ліття ОДУМ'у в Торонті 30 серпня 1975 р.

Вітаю тут присутніх, що зібралися відзначити 25-ліття існування Організації Демократичної Української Молоді. Вітаю передусім від тих православних українців, що постійно й творчо діють у вільному світі не тільки для збереження, але й помноження всеукраїнських національних цінностей та посилення й прискорення нашого походу до головної мети української нації — вільної, незалежної, державної й християнської України. Вітаю водночас і від Собору Єпископів Української Автокефальної Православної Церкви, що взяв на себе тягар найдалійдучої відповідальности за моральний стан і життєздатність тієї частини української спільноти у вільному світі, що її репрезентують назовні дві митрополії, осідком керуючих установ яких є Европа і ЗСАмерика. Докладніше — організаційна система цих митрополій охоплює такі країни; Австралію й Нову Зеляндію; в Европі — Австрію, Англію, Бельгію, Францію й Західню Німеччину, в Південній Америці — Арґентину, Бразилію, Венесуелю і Параґвай та, нарешті, ЗСАмерики.

Крім того моя присутність серед вас зумовлена небуденною поза межами України подією, що відзначає чвертьстоліття діяльности частини українського національного організму, частини постійно прогресуючої в своїй творчій активності, частини, що здобула вже в українській громаді загальне признання, частини, яку в поточній мові звемо ОДУМ. З черги, моя присутність зумовлена ще й тим, що ОДУМ — це організація української молоді, яка на чоло своїх завдань поставила почесний обов'язок допомагати наймолодшому українському поколінню поза Батьківщиною не розгубити скарбів української духовости й культури, що їх придбали у віках наші славні попередники, а навпаки — помножити ті скарби. Це завдання є водночас і начальним обов'язком Української Православної Церкви, що від віків жила, живе та повинна й далі жити життям усієї нашої нації, тим паче, що в українському національному організмі визначено Церкві найважнішу функцію та обтяжено найбільшою відповідальністю за життєздатність цілого організму.

Нарешті зобов'язуючою причиною моєї тут приявности є й те, що в назву ОДУМ міцно вмуровано прикметник „демократична". Цьому треба радіти, бо ж демократія, в її найчистішому й неспотвореному розумінні, — це культ любови до ближнього, любови до людини взагалі, любови, що її скеровано не тільки до тих, що вміють відповідати на любов любов'ю, але й до тих, що не вміють любити, любови навіть до тих, що охочі брикати не тільки в догоду самим собі, але і в суспільному житті. Істиною ж є те, що саме любов владна виліковувати й такі суспільні недуги.

Вірю, що саме такий зміст вложили основоположники ОДУМ'у в прикметник „демократична". А коли так, тоді одумівці близькі й дорогі нам попутні, бо ж, як уже згадав, начальне завдання Христової Церкви — це вчити людину любити людину. Одначе, для того, щоб уміти любити людину, а до того чесно й нелукаво, треба постійно самому удосконалюватися, позбуватися власних недоліків, а через себе й недоліків у житті громади, починаючи від найнижчої клітини людської організації — родини. Саме такого всебічного удосконалення бажаю одумівцям у 25-ту річницю буття їхньої організації, бо щойно тоді ОДУМ виконає з честю поставлені перед організацією завдання та не заведе в сподіваннях всю українську спільноту поза Україною сущу.

Очевидно, це не єдине моє ювілейне побажання, їх може бути далеко більше. Проте, на чоло поставлю тільки кілька, що торкаються Організації ДУМолоді як цілости. Поперше, основна маса членства ОДУМ'у являється водночас і членами Української Православної Церкви, а серед них, як звичайно, є члени більше і менше активні в її житті. Тому бажаю останнім піти за прикладом перших, а до того раджу одним і другим — не мати до Церкви не раз безпідставних претенсій, а до того лише з титулу володіння православною метрикою. Як усі добре знаємо, мати право на відсотки може тільки той, що вложив свій капітал в інституцію, яка той капітал помножує. Це саме відноситься й до скарбниці духовних і моральних цінностей нашої нації, помноження й збереження яких Боже Провидіння доручило Церкві українського народу. З цього висновок — вимагати можна тільки тоді, коли в скарбниці спільних вартостей є й мій труд і моє творче зусилля.

Очевидно, вимоги може ставити й Церква. Головною вимогою нашої Церкви на сьогоднішньому етапі, скерованою до широкого українського православного загалу, являється домагання, щоб той загал постійно дбав про доріст молодих священичих кадрів, бо без такого доросту майбутнє нашої Церкви поза межами України буде безмежно трагічним. Це домагання скероване й до ОДУМ'у як до найбільше зорганізованої частини української православної молоді. Всі добре знаємо, що ОДУМ постійно стоїть перед проблемою виховання своїх провідних кадрів. Перед цією самою проблемою постійно стоїть і наша Церква. Проте досі з лав ОДУМ'у не вийшов ще жадний охочий послужити Богові й Україні на нелегкому шляху пастирського служіння. На цьому місці уточню, що в даному випадку маю на увазі всі інші терени українського розселення у вільному світі, але поза Канадою. Сподіваюсь, що провід ОДУМ'у уділить

(Закінчення на стор. 3-ій)

НЕ ТІЛЬКИ СЛОВОМ, АЛЕ Й ДІЛОМ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

проблемі помноження священичих кадрів нашої Церкви якнайбільшу увагу, чого від щирого і відданого ОДУМ'ві серця й бажаю.

Нарешті про ролю й обов'язки ОДУМ'у в системі всієї української організованої у вільному світі спільноти. Очевидно, маю тут на увазі тільки ту частину спільноти, що ісповідує ідею вільної і суверенно-державної України. Саме тепер, у добу т. зв. „детанту", стало перед нею докучливе питання, а саме: які можливості дає ця доба Україні та чи є тепер спроможність щось робити для національного й соціального визволення українського народу, для наближення його до власної державности і самостійности? Ці питання турбують провід нашої Церкви, напевно турбують вони й провід ОДУМ'у.

Відомо, що відповіді на такі питання загал чекає від своїх національних репрезентацій, якими й нас щедро обдаровано. Так ото в „Конгресових Вістях" УККА за квітень 1975 року приходилося вичитати ось таку відповідь: „...через політику співіснування, тобто „детанту", українська проблема не актуальна і непопулярна, а через це не має вона коньюнктури, а тому, виходить, спускається, куме, на дно. Найбільш слушну заувагу на таку відповідь українсько-американських ворожбитів дав один визначний український журналіст такого змісту: „Для бездарних політиків-боягузів, які надіються виключно на зовнішні сили і ігнорують силу свого народу, коньюнктури ніколи не буде. Коньюнктура ніколи не падає з неба, її треба творити самому", і тут додає: „у кожній, навіть у найбільш несприятливій ситуації".

У зв'язку з цим пригадую собі одну зустріч з-перед десяти років на міжнародній конференції у Теграні в Ірані, присвяченій ювілеєві проголошення Об'єднаними Націями „Декларації Прав Людини". Там ото голова делегації совєтської України, професор політичних наук Нечитайло чи Непитайло, — саме тепер не пригадую, але щось близько того, — запитав мене: „А ви що тут робите?" На це я йому відповів: „Договорюємо, професоре, те, що вам заборонено говорити, або ви боїтеся сказати".

Так, ото, Дорогі Одумівці, договорюймо й ми у вільному світі все те, про що не вільно говорити поневоленим нашим братам і сестрам в Україні, але — договорюймо не тільки пишним словом, але й повним творчого змісту ділом, а до того в усіх галузях нашого національного життя поза Україною, зокрема ж у науковій, культурній, професійній і, очевидно, в релігійній. Нехай за приклад вам стане ваша рідна Українська Православна Церква, яка стала на прю з усіма воронами і негодіями коньюнктурами, Церква, що існує й діє, як Боже чудо, лише поза межами нашої улюбленої Батьківщини, на якій видимі мури Церкви прадідів і дідів наших Москва зруйнувала, а над руїнами ще й московський караул поставила.

Так само за чудо Божого Провидіння треба вважати, що мури українських православних храмів Божих у вільному світі не тільки непорушно стоять, але й все нові виростають, а їхні брами перед усіма нами настіж відкриті. Користаймо ж з цього та дбаймо громадно на поклик нашої Матері-Церкви до самоудосконалення і всеохоплюючої любови.

Нехай же ... Боже у дальшу, творчу путь!

Держави НАТО не згідні з редукцією американської сили в Европі

Вашінгтон. — Американські дипломати і військові спеціялісти повернуться в кінці цього місяця до Відня, щоб продовжувати давніше розпочаті з Совєтським Союзом переговори про частинне роззброєння в Европі. „Ми надіємось, — заявив керівник американської делегації Стенлей Р. Рісор, — що Европейська Конференція для справ безпеки і співробітництва, особливо її остання Сесія в Гельсінках, деще змінила ситуацію і переговори повинні відбутися в більше сприятливій атмосфері". Однак оптимізму Рісора не поділяють інші делегати і багато осіб в Державному департаменті. Один із зверхників Рісора в Державному департаменті, прізвища якого не названо, мав заявити, — як про це інформує Дейвід Біндер в „Ню Йорк Таймс" з 19-го вересня — що Адміністрація Форда не зуміла досі переконати своїх европейських союзників, що відтягнення з Европи 1,000 американських далекосяглих ракет з атомовими головками, змусить Совєтський Союз до такого самого кроку. Европейські держави, члени Північно-Атлантійського Оборонного Пакту покищо стоять в гострій опозиції до цього пляну і супротивляються всякій програмі скорочування американської збройної сили в Европі.

ПОРТУГАЛІЯ Й ДАЛІ БЕЗ УРЯДУ

Лісбона, Португалія. — Боротьба двох політичних партій — Народно-демократичної і Комуністичної за більші впливи в новому уряді під керівництвом прем'єра Азеведо, майже припинили дальші заходи формування кабінету і Португалія й далі залишається без уряду. Провід Комуністичної партії погрозив, що якщо комуністи не одержать такої самої кількости міністерських місць, як народні-демократи, то вони перейдуть у повну опозицію і відмовляться від дальших переговорів про створення кабінету. Пропозиція президента Португалії Франціска да Коста Гомеза про створення уряду на підставі останніх виборів, які відбулися в квітні і в яких соціялісти здобули 38 відсотків усіх голосів, народні демократи 26 і комуністи 12,5, була відкинена комуністами, які твердять, що ситуація від квітня значно змінилася, що Комуністична партія фактично залишилась „одиноким оборонцем здобутків революції", тому їй належиться відповідна репрезентація в уряді.

Патриша Герст арештована, відповідатиме перед судом

Сан Франціско. — У четвер, 18 вересня, працівники Федерального Бюра Інвестигацій (Еф-Бі-Ай), арештували тут Патришу Герст, доньку президента газетного концерну Рандолфа Герста, а також арештували двох інших членів т. зв. „Симбіоністської визвольної армії" Вілліяма та Емілі Гаррис, як рівнож Венді Йошимуру, за якою поліція пошукувала три роки у зв'язку з виявленням складу зброї, знайденої у її хаті. З арештом Патриші Герст і подружжя Гаррисів була остаточно зліквідована терористична організація „Симбіоністська армія". Шість членів цієї „армії" згинули 17-го травня 1974-го року в Лос Анджелес в перестрілці з поліцією, а два інші члени вже раніше були арештовані за вбивство управителя шкіл Овклянду, Каліфорнія. Патриша Герст і Гаррриси тепер перебувають в тюрмі і будуть поставлені під суд за ряд злочинів, між ними, за грабунок банку, схоплення особи та інші. Патриша Герст може бути звільнена на поруку, якщо за неї зложать 500,000 долярів кавції. Як відомо, Патриша Герст була сама схоплена членами „Симбіоністської армії" 4-го лютого 1974-го року, а її нареченний Стівен Від був тяжко побитий терористами.

Терористи опісля зажадали від її батька, щоб дав 2 мільйони долярів на харчі для бідних Каліфорнії, що він зробив. За деякий час Патриша почала прилучитися до терористів, які її схопили, і в магнетофонних записах таврувала свого батька за здогадне використовування бідних Америки. Вона також змінила своє ім'я на „Таня". В квітні 1974-го року вона разом з іншими членами „армії" ограбувала банк, забираючи з допомогою пальної зброї коло 11,000 долярів. В половині травня Патриша з машинової пістолі обстріляла крамницю спортового приладдя, таким чином рятуючи Вілліяма та Емілі Гаррис від арешту. День пізніше в Лос Анджелесі поліція окружила хату, в якій перебувало 6 членів „армії", які згинули в перестрілці. В той час Патриша та Гаррриси були поза містом, вкрали вантажне авто і протягом 12 годин держали схопленого власника. Опісля слід за Патришою і Гаррисами пропав. Еф-Бі-Ай і поліційні чинники пошукували за ними по цілій Америці й навіть за кордоном, але без успіху. Щойно в четвер, 18 вересня, працівники Еф-Бі-Ай арештували їх в Сан Франціско.

Батьки Патриші Герст того дня відлетіли до Сан Франціско. Рандолф Герст заявив, що радіє з факту, що нарешті Патриша „в безпечних руках" і висловив надію, що „все буде добре", бо його донька була сама жертвою схоплення.

Новий український дентист в Мейплвуді

Андрій Кейбіда (зправа) гратулює своєму синові д-рові Робертові Кейбіді з нагоди відкриття дентистичної практики в Мейплвуді, Н. Дж. На дверях бюра виднітиме напис, який батько і син держать в руках.

Мейплвуд, Н. Дж.. — Д-р Роберт Кейбіда, син Андрія і Евелин Кейбідів, загально відомих і активних громадян цього міста, відкрив дентистичну практику тут при 1855 Спрінгфілд евеню.

Д-р Кейбіда закінчив студії в дентистичному факультеті Університету Фарлі Дікінсон в Гакенсак, Н. Дж., в травні 1973 року. Два останні роки працював в дентистичній клініці д-ра Воллеса Геддона в Пассейку, Н. Дж.

Під час своєї градуації в 1973 році, д-р Кейбіда одержав спеціяльне відзначення за встановлення і провадження дентистичної клініки в „Патрик Гавз" в Джерзі Сіті, Н. Дж., де він і 12 інших студентів безплатно обслуговували реґабілітованих наркоманів. Крім цього, д-р Кейбіда та його товариші в суботи обслуговували дітей, яким родичі не могли оплатити дентистичне лікування. Обидві програми заініційовані д-ром Кейбідою існують по сьогоднішній день.

Д-р Кейбіда одружився минулого квітня, а його жінка Діяна, по професії дентистичний гигієніст, допомагатиме йому у веденні практики. Молодий професіоналіст і його дружина є членами 322-го Відділу УНС, в якому його батько є секретарем.

Жінці американського...

Закінчення зі стор. 1-ої

на" сказав, що в СССР таке не трапляється і вона напевно уявляє собі ці речі, бо „божевільна".

Професор МекКлілен далі пише, що коли його жінка недавно знову пішла до пашпортного бюра, то урядовець сказав їй, що справа її виїзду тепер під новим розглядом і буде вирішена 15 вересня. Але 15-го вересня він заперечив всі свої слова з попередньої розмови і сказав, що нічого не знає про стан її клопотання.

Проф. МекКлілен пише в „Ню Йорк Таймс", що він не знає чому совєтські власті роблять такі перешкоди звичайній совєтській жінці, яка хоче бути разом з її чоловіком. Він запитує чи ССР плянує додержуватися т.зв. „гуманітарних постанов" Гельсінської Декларації які стосуються з'єднання родин. Проф. МекКлілен каже, що досі не допомогли клопотання Державного департаменту ані американських законодавців і він і його жінка, які вже не бачились більше року, далі не розуміють мотивів совєтських властей. Він закликає Москву припинити „це варварське знущання" над його жінкою.

Громико відбув нараду з Президентом і Кіссінджером

Вашінгтон. — Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико в четвер, 18 вересня, відбув тригодинну нараду з президентом Джеральдом Фордом і державним секретарем Генрі Кіссінджером в справі нового договору щодо обмеження атомової зброї. Після цієї конференції Громико заявив кореспондентам, що „деякі розбіжності" ще не полагоджені, а також сказав, що справа обмеження „досить скомплікована", але обидві сторони стараються знайти спільні пункти. Раніше, секретар Кіссінджер сказав, що на його думку ця справа полагоджена „на 85-90 відсотків". Громико, який має зустрінутися з Кіссінджером також в п'ятницю, відмовився дати точну відповідь на питання чи генеральний секретар КПСС Леонід Брежнєв прибуде цього року до Вашінгтону. Думають, що якщо не буде остаточного домовлення щодо обмеження атомової зброї, то Брежнєв напевно не приїде до ЗСА. Його поїздка вже була відкладена два рази цього року.

Радник Юліян Максимчук – дослідник української філателії

Серед визначних людей української філателії видатно вибивається постать радника Юліяна Максимчука, якому цього року сповниться 85 років. Його цінні праці дають докладний перегляд по[illegible] ділян[illegible] [illegible]ської філателії.

Радник Юліян Максимчук, член основник Союзу Українських Філателістів (ч. 14) народився 30-го серпня 1890 р. у С[illegible]. Там він відвідував гімназію і склав іспит зрілости в 1910 р. Дня 1-го липня 1910 р. брав участь в українській студентській демонстрації у Львові, під час якої загинув студент Адам Коцко. Його правничі студії у Відні перервала Перша світова війна. В 1915 р. він попав у російський полон, з якого після революції 1917 р. втік на Україну і там працював у різних державних установах під час нашого державного будівництва.

У 1922 р. радник Юліян Максимчук повернувся до Галичини і став урядовцем самоуправи міста Борислава. Рівночасно доповнив правничі студії і в 1927 р. одержав абсолюторію.

Після великогоісходу 1944 р. він замешкав у Реґензбурському таборі і згодом став керівником Поштового Відділу УНРади. Досліджував різні питання української філателії й у висліді наполегливих студій появилися його багаті в матеріял праці з цієї ділянки.

Радник Юліян Максимчук, який тепер живе в Чікаґо, є автором ось таких 9-ти багатоілюстрованих підручників, перших цього роду в українській філателії:

Українські поштові марки, Мюнхен 1949, 56 сторінок;

Каталог українських поштових марок, друга частина недержавні випуски, Ульм-Донав 1950, сторінок 160;

Каталог українських недержавних марок, Доповнення ч. 1, Чікаґо 1957, сторінок 152;

Каталог українських недержавних марок, Доповнення ч. 2, Чікаґо 1960, сторінок 80;

Каталог українських недержавних марок, Доповнення ч. 3, Чікаґо 1964, сторінок 98;

Каталог чужинних недержавних марок і повністок, штемплів, гербових марок і листових залїпок з українською тематикою, Чікаґо 1962, сторінок 92;

Каталог чужинних недержавних марок і повністок, штемплів, гербових марок і листових залїпок з українською тематикою, Доповнення ч. 1, Чікаґо 1966, сторінок 96;

Бібліографічний показник української філателії, гербових марок і банкнотів, Чікаґо 1958, сторінок 104;

Бібліографічний показник української філателії, гербових марок і банкнотів, Доповнення ч. 1; Чікаґо 1965, сторінок 58;

Крім цього появились численні філателістичні статті Юліяна Максимчука на сторінках різних журналів і газет.

У вересні ц.р. появиться Доповнення ч. 4 (за час від 1964 до 1975 рр.) до каталогу українських недержавних марок, біля 260 ст. У підготові є: Доповнення ч. 2 до каталогу чужинних недержавних марок і повністок, штемплів, гербових марок і листових залїпок з українською тематикою.

Доповнення ч. 2 до Бібліографічного показника української філателії, гербових марок і банкнотів.

Радник Юліян Максимчук окрім праць з філателії, проявляє теж свою діяльність пером і в інших ділянках як напр. насвітлення деяких моментів із життя роду Петрушевичів в статтях „Петрушевичі в боротьбі за незалежність Тексасу" та „Бібліографічний список праць о. Антона Петрушевича". Обидві вони поміщені в книжці д-ра Івана О. Максимчука „Нарис історії роду Петрушевичів", Чікаґо 1967, сторінок 292.

Андрій Даріян Сольґаник

Четвертий раз...

Четвертий уже раз українська громада в Боффало й околиці відзначувала Українсько-Американський День, зорганізований і переведений Екзекутивою місцевого Відділу УККА під проводом голови Василя Шарвана, який започаткував ці Дні й тепер послідовно переводить у життя колишню постанову.

Цьогорічний Українсько-Американський День був вдалою, під кожним оглядом, імпрезою, як зрештою було це і в попередніх роках. Не диво, бо організатори імпрези вклали немало труду для того, щоб ця імпреза випала якнайкраще. Про солідність підготови й переведення імпрези багато скаже самий тільки підрахунок осіб, які потрудилися для цієї справи. Було їх несповна 80. Їхню ролю можна порівняти з ролею фундаменту в будівлі. Ми звичайно подивляємо саму тільки будівлю, не звертаючи уваги на фундамент. Обмежність місця в цьому короткому дописі не дозволяє на вислід подяки усім цим трудівникам, які причинилися до влаштування 4-го Українсько-Американського Дня. Подяку доводиться висловити громадській спільноті в Боффало.

Цьогорічний Українсько-Американський День замітний ще тим, що був пов'язаний з відміченням срібного ювілею боффалівського Відділу УККА. Ювілейним духом була навіяна офіційна частина Українсько-Американського Дня, яка почалася о год. 3-ій по пол. Програму відкрито двома національними гимнами — американським і українським, після чого о. д-р Павло Івахів провів молитву. Офіційно програму Українсько-Американського Дня відкрили: Василь Шарван (голова) в українській мові, д-р Андрій Дякун заступник голови в англійській мові. Ось кілька думок з відкриття Василя Шарвана:

„Мені надзвичайно приємно відкрити, оце вже четвертий з черги, Українсько-Американський День. Сьогоднішній День можемо назвати особливим торжеством української громади міста Боффало і його округи канадсько-американського прикордоння.

Зійшлися ми тут сьогодні, щоб раз у році, незалежно від релігійного чи політичного переконання, могти задемонструвати перед нашими іншомовними співмешканцями нашу об'єднаність в одну могутню українську родину, що вже наступного року відзначуватиме 100-ліття Українського Поселення у Боффало".

Ювілейну промову виголосив колишній голова і довголітній культурно-освітній референт УККА д-р Михайло Лоза. Свою промову побудував він на ідеї фрази „Е плюрібус Унум", що відповідає українській золотій думці „В єдності сила народу".

Членів Керівних Органів УККА, теперешніх і тих, що діяли перед тим, вшановано Почесними Грамотами — присланими Головною Екзекутивою УККА. Грамоти отримали 78 осіб.

Виконавцями мистецької частини програми були: вокальний квартет „Світанок" з Торонта (кер. Ліда Терес-Гіць), танцювальний ансамбль „Дунай" із Сент Кетерінс (кер. Орест Самець); гуцульська оркестра з Боффало (кер. Михайло Мочерняк); Володимир Довганюк (в ролі Гриця Зозулі) з Торонта.

Вокальний квартет „Світанок" виступав у Боффало вперше. Своїм виступом названий квартет здобув собі загальні симпатії і признання. Два інші ансамблі і Гриць Зозуля виступали в Боффало вже декілька разів і за кожним разом залишали по собі миле враження. Так було й цим разом. Гриць Зозуля в першій частині свого виступу виголосив „головний спіч", взявши боффалівську громаду на „чек ап", а в другій частині розказав про свої родинні відносини.

В офіційну програму були включені привіти, а було їх чимало. Переважно наспіли привіти в письмовій формі. Деякі з них, як привіт від повітового старости, прочитано повністю, деякі тільки вичислено. Важливіші з них: від конґресменів Генрі Новака і Джона Ляфолса, від референтки інформації при повітовому старостві — Ґледіс Древолов. Конґресмен Джек Кемп і суддя Джозеф Куппінскі прислали свої привіти пізніше. Повітовий староста Едвард Ріґен крім привіту, прислав ще спеціяльну грамоту з нагоди ювілею Відділу УККА. Представник Митної Служби Віллям Джей прислав привіт і був особисто.

Окремо згадаємо про письмовий привіт від Централі УККА, що його відчитано повністю. Мґр Іван Базарко, який підписав цей привіт, висловив свій жаль, що ні він, ні хтось інший не могли прибути до Боффало. А згідно з пляном, представник Централі УККА мав особисто вручити грамоти боффалівським громадянам.

Особисто привіт склали: мґр Юрій Шимко — генеральний секретар СКВУ, Френк Тіл представник хорватів, полк. Віллям Цибульскі зв'язковий для Військової Академії у Вест Пойнті, Юджін Ревіл суперінтендент шкіл в Боффало. Було ще багато інших офіційних представників, яких тільки представлено. Між присутніми взагалі можна було побачити багато гостей з неукраїнської громади. Між громадянами — українцями поважне число творила молодь, в тому й молоді подружжя.

Офіційну частину Українсько-Американського Дня закінчено молитвою, що її провів о. Петро Сагайдачний. Програмою керувала досвідчена в цих справах секретарка УККА Марта Гаврилюк.

Українсько - Американський День не обмежувався тільки до офіційної частини. Час перед нею і після неї був виповнений всякими атракціями. Згадати б: виставу мистецьких картин місцевих мистців і мистця-гостя Константина Шонк-Русича, виставу творів українського народного мистецтва, що її влаштував Степан Грекуляк з власних експонатів; молодь і діти розважалися грами, що їх проводило Українське Студентське Товариство; увечорі почалася забава з танцями, яка тривала поза північ. Під час забави пригравала, знана в нашій околиці, оркестра Михайла Телюка.

Весь час діяла кухня й буфет, що їх зорганізували обидва Відділи Союзу Українок, ОЖООЧСУ і Батьківський Комітет при „Рідній Школі".

Цьогорічними щасливцями у виграші були: п-во Гаравуси (кольоровий телевізор), Мирон Коссовський (стереопатефон), п-во Гнатові (чорно-білий телевізор), Омелян Кульчицький (радіо-годинник), Павляк (15 довгограючих українських пластинок), п-во Стасюки, Галина й Любомир (10 українських пластинок).

У 1976-му році Українсько-Американський День в Боффало відзначить 200-ліття Америки і 100-ліття поселення українців у Боффало й околиці.

М. Л-а

В СССР відзначили 40-річчя стахановщини

Москва. — „Правда", „Известия" та інші газети і журнали, як також преса поодиноких республік, помістили численні репортажі, замітки і редакційні статті зі згадками про Олексія Григоровича Стаханова, який, як пишуть „Сільські Вісті" з 31-го серпня ц. р., „здійснив на ті часи чудо: за 5 годин і 45 хвилин перекрив 14 шахтарських змін і видав на-гора 102 тонни вугілля". Цей період, який став початком масової експлуатації робітників в Совєтському Союзі, преса СССР називає „початком нової епохи в соціялістичному змаганні. Люди різних професій, — пише газета, — молоді і літні, чоловіки й жінки, майже одночасно ламали старі норми виробітку, висуваючи гасла: „Дайош індустрію", „дайош темп" і інші". Газета називає ці переміни „закономірним результатом історичних перемог соціялізму", які змінили характер праці і свідомість трудящих.

З нагоди скликання XXУ з'їзду партії, ЦК КПСС прийняв постанову про „соціялістичне змагання", у якій сказано, що „так як і 40 років тому, коли стахановець повторювався в мільйонах, нині новатор має виховувати новатора — непримиренного до будь - якого застою, чуйного до вимог часу, дбайливого господаря".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО БОЙКО, член 204 Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, помер 16-го вересня 1975 р., проживши 81 р. Залишив в глибокому смутку в Україні жінку Марію, дочку Надю і сина Ореста та внуків. Похорон відбудеться в п'ятницю, 19 вересня, з пох. заведення П. Яреми до церкви св. Юра в Ню Йорку.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

РОЗШУК

Пошукую двоюрідного брата
ЙОВХИМА КАЛИТУ
віці 46 й 48 роками, перебував у Лондоні, Англія. Прошу Йовхима або хто знав би щонебудь про нього, або колись чув про його, писати до:
Thomas Bogdaniec
3546 W. McLean Avenue
Chicago, Ill 60647
Tel.: 235-3417